

6795/2015
WPLYNEŁO
Sejmowa Delegatura w Inowrocławu
Kontrola Ogólna
2015-12-02
Lp. i data wpływu
podpis *Andrzej Kasprzak*

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.016.01.2015
P/15/029

dar,
p. D. Górecki FKZ
p. I. Gajewski - skarżący
p. A. Motkiewicz
OSO
Grzyby

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/029 - System szkolnictwa zawodowego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	1. Emil Wojak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94731 z dnia 24 sierpnia 2015 r., 2. Wiesław Warzocha doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 96924 z dnia 21 września 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu ¹ , ul. Prezydenta Franklina Roosevelta 36-38, 88-100 Inowrocław
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Majewski, Starosta Inowrocławski. ² (dowód: akta kontroli str. 5-8)

II. Ocena kontrolowanej działalności³

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli rozpoznanie przez Starostwo potrzeb rynku pracy oraz działania na rzecz dostosowania oferty kształcenia zawodowego do jego potrzeb były niewystarczające. Nie opracowano dokumentów strategicznych określających kierunki działania w zakresie dostosowania do potrzeb rynku pracy, ani nie sporządzano analiz pozwalających określić, czy profile kształcenia w szkołach kształcących w zawodach były zgodne z oczekiwaniami pracodawców. Nie śledzono również losów absolwentów kształcenia zawodowego. Jednocześnie nastąpił negatywny trend spadku zainteresowania kształceniem zawodowym - liczba uczniów rozpoczynających naukę o profilu zawodowym spadła o 47% w latach 2005-2015, wobec ogólnego spadku liczby uczniów w powiecie wynoszącego 38%.

W kontrolowanym okresie⁴ nastąpiła natomiast poprawa jakości kształcenia i przygotowania do wykonywania zawodu. Świadczyły o tym dobre wyniki egzaminów i pozytywne trendy w liczbie osób przystępujących do egzaminów.

Powiat jako organ prowadzący pomagał nawiązać szkołom współpracę z partnerami krajowymi (przedsiębiorstwami, uczelniami wyższymi) w celu lepszego przygotowania absolwentów do oczekiwań rynku pracy. W miarę możliwości finansowych zapewniono szkołom odpowiednie warunki i infrastrukturę do

¹ Dalej: „Starostwo”.

² Dalej: „Starosta” – od 25 listopada 2006 r.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Lata 2012 – 2015 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych).

kształcenia w zawodach, między innymi poprzez pokrywanie własnymi środkami niedoborów oświatowej subwencji ogólnej.

W wyniku kontroli stwierdzono również nieprawidłowości i wniesiono uwagi dotyczące m.in:

- nieaktualizowania planu sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych mających siedzibę na obszarze Powiatu, co powodowało, że figurowały w nim dwie szkoły, dla których Powiat nie był organem prowadzącym;
- nieposiadania koncepcji rozwoju szkolnictwa zawodowego i niesporządzania analiz pod kątem ustalenia, czy profile kształcenia w szkołach były zgodne z oczekiwaniami pracodawców;
- braku działań Starostwa w zakresie monitorowania kariery zawodowej absolwentów szkół.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja kształcenia w szkołach zawodowych w aspekcie jakości kształcenia i przygotowania do wykonywania zawodu

1.1. Organizacja sieci szkół kształcenia zawodowego

Opis stanu faktycznego

Według danych z Systemu Informacji Oświatowej⁵ z okresu 2008-2015 r.⁶ Powiat Inowrocławski⁷ był organem prowadzącym dla⁸:

- 43 szkół ponadgimnazjalnych w 2008 r.⁹, tj.: czterech liceów ogólnokształcących¹⁰; ośmiu Zespołów Szkół Ponadgimnazjalnych¹¹, w skład których wchodziły 33 szkoły, w tym cztery Licea Profilowane, dziewiętnaście techników oraz dziesięć Zasadniczych Szkół Zawodowych¹² oraz dla: Zespołu Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu; Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Żeromskiego w Inowrocławiu; Centrum Kształcenia Praktycznego w Inowrocławiu¹³;
- 39 szkół ponadgimnazjalnych w 2012 r., tj.: dwóch LO¹⁴ i Zespołu Szkół Ogólnokształcących (łącznie trzy szkoły – licea ogólnokształcące)¹⁵ oraz ośmiu ZSP, w skład których wchodziło 32 szkół, z czego w 28 szkołach uczono zawodu;
- 26 szkół ponadgimnazjalnych w 2015 r., w tym dla ośmiu ZSP, w skład których wchodziło: pięć ZSZ i osiem techników oraz Zespołu Szkół im. Marka Kotańskiego (kształcenie w zakresie kształcenia specjalnego – zasadnicza szkoła zawodowa

⁵ Dalej: „SIO”.

⁶ Brak danych z lat wcześniejszych.

⁷ Dalej: „Powiat”.

⁸ Stan na 30 września.

⁹ W 33 szkołach uczono zawodu (w 4 liceach profilowanych, 19 technikach oraz 10 ZSZ

¹⁰ Dalej: „LO” - I LO Inowrocław ul. 3 Maja 11/13, II LO Inowrocław, ul. M. Konopnickiej 15, III LO Inowrocław ul. Narutowicza 53, LO w Kruszwicy, ul. Kasprowicza 7

¹¹ Dalej: „ZSP” - Pięć ZSP w Inowrocławiu (nr 1-5), po jednym ZSP w Kruszwicy, w Kobylnikach i Kościelcu

¹² Dalej: „ZSZ”.

¹³ Dalej: CKP”.

¹⁴ II LO im. M. Konopnickiej w Inowrocławiu, III LO im. Królowej Jadwigi w Inowrocławiu,

¹⁵ LO im. J. Słowackiego w Kruszwicy w dniu 1.09.2012 r. przekazano Gminie Kruszwica

oraz szkoła przysposabiająca do pracy - specjalna) i CKU gdzie uczono zawodu w jednej szkole policealnej dla dorosłych.

(akta kontroli, str. 9-75; 96-101)

Od roku szkolnego 2005/2006 do roku 2015/2016 nastąpiły zmiany w systemie szkolnictwa zawodowego Powiatu, spowodowane głównie zmniejszeniem liczby gimnazjalistów oraz spadkiem zainteresowania szkołami kształcącymi w zawodach, polegające między innymi na:

- zmniejszeniu ogólnej liczby oddziałów szkolnych o 30 do 2012 r., w tym oddziałów uczących zawodu o 24, a do 2015 r. - o 82, tj. o 29,7% (z 276 do 194), w tym oddziałów uczących zawodu o 76, tj. o 39,4% (ze 193 do 117);
- zmniejszeniu ogólnej liczby uczniów rozpoczynających naukę w szkołach ponadgimnazjalnych dla których Powiat jest organem prowadzącym odpowiednio o 1 902 uczniów w 2012 r., tj. o 22,4%, (z 8 480 do 6 578 w 2012 r.) oraz o 3 217, tj. o 37,9% (do 5 263) w 2015 r;
- zmniejszeniu liczby uczniów rozpoczynających naukę w szkołach uczących zawodu odpowiednio o 1 479 w 2012 r., tj. o 25,1%, (z 5 901 do 4 422) oraz o 2 760 w 2015 r. , tj. o 46,8% (do 3 141).

Analiza dokumentacji dotyczącej publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych w Powiecie wykazała, że:

- W roku szkolnym 2005/2006 w szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Powiatu w 276 oddziałach szkolnych naukę rozpoczęło 8 480 uczniów, a ukończyło 7 217, tj. 85,1%. W szkołach o profilu zawodowym naukę rozpoczęło w 193 oddziałach 5 901 uczniów, a szkoły te ukończyło 4 653 uczniów, tj. 78,9%. W technikach kształcono uczniów w 30 zawodach, a w zasadniczych szkołach zawodowych w 12 zawodach. Uczniowie którzy rozpoczęli naukę w szkołach o profilu zawodowym prowadzonych przez Powiat stanowili 69,6% ogółu uczniów rozpoczynających naukę w szkołach ponadgimnazjalnych, a odsetek kończących te szkoły wyniósł 64,5% wszystkich uczniów.
- Naukę w szkołach ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2012/2013 w 246 oddziałach rozpoczęło 6 578 uczniów, a ukończyło 6 332, tj. 96,3%. W szkołach o profilu zawodowym rozpoczęło naukę w 169 oddziałach 4 422 uczniów, a ukończyło 4 186, tj. 94,7%. W 100 oddziałach w technikach kształcono uczniów w 31 zawodach, a w 69 oddziałach w ZSZ w 22 zawodach. Uczniowie którzy rozpoczęli naukę w szkołach o profilu zawodowym prowadzonych przez Powiat stanowili 67,2% ogółu uczniów rozpoczynających naukę w szkołach ponadgimnazjalnych, a odsetek kończących te szkoły wyniósł 66,1% wszystkich uczniów.
- Naukę w szkołach ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2014/2015 w 217 oddziałach rozpoczęło 5 726 uczniów, a ukończyło 5 524, tj. 96,5%. W szkołach o profilu zawodowym rozpoczęło naukę w 138 oddziałach 3 450 uczniów, a ukończyło 3 371, tj. 95,2%. Na 85 oddziałach w technikach kształcono uczniów w 30 zawodach, a na 53 oddziałach w ZSZ w 24 zawodach. Uczniowie którzy rozpoczęli naukę w szkołach o profilu zawodowym prowadzonych przez Powiat stanowili 61,8% ogółu uczniów rozpoczynających naukę w szkołach ponadgimnazjalnych, a odsetek kończących te szkoły wyniósł 61,0% wszystkich uczniów.

- W roku szkolnym 2015/2016 w 194 oddziałach naukę rozpoczęło 5 263 uczniów, w tym o profilu zawodowym w 117 oddziałach 3 141 uczniów, tj. 59,7%. W porównaniu z rokiem 2005 liczba uczniów rozpoczynających naukę o profilu zawodowym spadła o 46,8%. Na 77 oddziałach w technikach kształcono uczniów w 25 zawodach, a na 40 oddziałach w ZSZ w 12 zawodach.

(dowód: akta kontroli str. 161-168; 648-651)

Rada Powiatu w dniu 27 grudnia 2001 r., na podstawie art. 17 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹⁶ oraz art. 10a ustawy z dnia 8 stycznia 1999 r. – Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego¹⁷, podjęła uchwałę w sprawie ustalenia planu sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych,¹⁸ dla których Powiat był organem prowadzącym. Plan sieci szkół stanowił wykaz 17 szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych mających siedzibę na obszarze Powiatu¹⁹ oraz stan docelowy - 16 szkół²⁰. Stosownie do zmian wprowadzonych w 2011 r. w ustawie o systemie oświaty²¹, licea profilowane, licea uzupełniające, technika uzupełniające zaczęły być stopniowo wygaszane i od 1 września 2015 r. przestały funkcjonować²².

(dowód: akta kontroli, str. 9-19)

Powiatowa Rada Zatrudnienia²³, jako organ opiniodawczo-doradczy Starosty w sprawach polityki rynku pracy, w okresie od 2012 r. do 15 września 2015 r. zaopiniowała pozytywnie wszystkie (13) złożone wnioski w sprawie nowych kierunków kształcenia z których osiem dotyczyło ZSP i CKU, a pięć wniosków złożyły szkoły niepubliczne. Wśród 28 kierunków kształcenia – znalazły się trzy zawody nadwyżkowe znajdujące się w pierwszej dwudziestce na opracowanym przez Powiatowy Urząd Pracy²⁴ monitoringu zawodów nadwyżkowych, tj. rolnik, technik usług fryzjerskich i technik obsługi turystycznej. PRZ wydawała opinie w sprawie kierunków kształcenia po zapoznaniu się z wnioskiem dyrektora szkoły oraz przygotowaną przez PUP analizą lokalnego rynku pracy, opracowaną na podstawie zgłoszeń ofert pracy przez pracodawców i populacji zarejestrowanych bezrobotnych²⁵. Nabór uczniów na nowe kierunki od roku szkolnego 2012/2013, obejmował zawody:

- w trzech ZSP - technik: organizacji reklamy, mechanizacji rolnictwa, pojazdów samochodowych, żywienia i organizacji usług gastronomicznych, procesów drukowania;

¹⁶ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm., dalej: „ustawa o systemie oświaty”.

¹⁷ Dz. U. Nr 12, poz. 96 ze zm.

¹⁸ Dalej: „plan sieci szkół”.

¹⁹ Który zawierał: cztery Licea Ogólnokształcące (dalej „LO”), dziewięć Zespołów Szkół (ZS), jeden Zespół szkół Specjalnych (ZSS), dwie Zasadnicze Szkoły Zawodowe (ZSZ) oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU)

²⁰ Który zawierał: cztery LO, osiem Zespołów Szkół Ponadgimnazjalnych (ZSP), jeden ZSS, dwie ZSZ oraz CKU

²¹ Zgodnie z art. 8 i 9 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206 ze zm.). Ustawa weszła w życie z dniem 1 września 2012 r.

²² Dotyczy również techników dla dorosłych oraz zasadniczych szkół zawodowych dla dorosłych

²³ Dalej: „PRZ”.

²⁴ Dalej: „PUP”.

²⁵ Na 390 absolwentów, którzy otrzymali w 2015 r. dyplom zawodowy (350 techników i 40 uczniów po ZSZ) 79 absolwentów posiadało, wg. opracowanego przez PUP monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie za 2014 r., zawód mieszczący się w pierwszej dziesiątce zawodów nadwyżkowych. Nadwyżkowe zawody w 2014 r.: - 23 z tytułem technik rolnik (pierwsze miejsce zawodów nadwyżkowych), 9 techników mechaników (drugie miejsce), 17 techników hotelarstwa, 5 techników organizacji usług gastronomicznych i 3 techników obsługi turystycznej (szóste miejsce), 18 techników budownictwa (siódme miejsce), 4 techników usług fryzjerskich (dziesiąte miejsce).

- w dwóch ZSZ: murarz – tynkarz, ślusarz, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, monter zabudowy i robót wykończeniowych i kucharz,

(dowód: akta kontroli, str. 76-93, 256-295)

W okresie od 1 września 2011 r. do 1 września 2015 r. Rada Powiatu podjęła 11 uchwał w sprawie organizacji szkół ponadgimnazjalnych, w tym po jednej w sprawie: utworzenia Zespołu Szkół Ogólnokształcących²⁶, przekazania LO w Kruszwicy do prowadzenia Gminie Kruszwica²⁷ i w sprawie przekształcenia LO dla dorosłych²⁸, dwie w sprawie założenia LO i włączenia go do Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Kobylnikach i Kruszwicy²⁹ oraz sześć uchwał w sprawie likwidacji: trzech trzyletnich techników uzupełniających oraz po jednym LO profilowanym, LO dla dorosłych i ZSZ³⁰.

(dowód: akta kontroli, str. 161-193)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zarząd Powiatu nie przedłożył Radzie Powiatu projektu uchwały zawierającej zaktualizowany plan sieci szkół stanowiących wykaz szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych mających siedzibę na obszarze Powiatu. Wykaz ten nie został zmieniony do czasu zakończenia kontroli i figurują w nim dwie szkoły dla których Powiat nie jest organem prowadzącym. Wg. danych na 30 września 2015 r. pobranych z SIO Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 5 im. J. Kilińskiego w Inowrocławiu przy ul. Solankowej 21 została zlikwidowana³¹, a Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Gniewkowie została przekazana gminie Gniewkowo³².

(dowód: akta kontroli, str. 9-22)

Stosowanie do art. 17 ust. 5 ustawy o systemie oświaty rada powiatu ustala plan sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych, a obowiązek przedkładania stosownych projektów uchwał przez zarząd powiatu, którego pracami kieruje starosta wynika z art. 32 ust. 1 pkt. 1 w zw. z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym³³.

Starosta, w sprawie braku aktualizacji sieci szkół ponadgimnazjalnych wyjaśnił, że „*Na skutek niedopatrzenia nie wywołano uchwał zmieniających plan sieci szkół. Na najbliższej sesji radnym Powiatu zostanie przedstawiony projekt uchwały w sprawie zaktualizowanej sieci szkół ponadgimnazjalnych w Powiecie. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie aktualizacji obowiązującego planu sieci szkół ponadgimnazjalnych w Powiecie był naczelnik Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia Starostwa Powiatowego*³⁴”.

(dowód: akta kontroli, str. 296-297)

²⁶ Uchwała nr X/98/2011 z 1.09.2011 r.

²⁷ Uchwała nr XVII/158/2012 z 2.03.2012 r.

²⁸ Uchwała nr XX/211/2012 z 25.05.2012 r.

²⁹ Uchwały nr XXVIII/280/2013 z 1.03.2013 r. i nr XLI/414/2014 z 30.04.2014 r.

³⁰ Uchwały z 30.05.2014 r. nr: XLII/438/2014, XLII/443/2014, XLII/440/2014, XLII/442/2014, XLII/439/2014, XLII/441/2014,

³¹ ZSZ nr 5 - likwidacja z dniem 31 sierpnia 2005 r.,

³² ZSZ w Gniewkowie przekazana Gminie Gniewkowo z dniem 1 września 2003 r.

³³ Dz. U. z 2015 r. poz. 1445.

³⁴ Dalej: „Wydział EKSIZ”. Do 2011 r. naczelnikiem Wydziału EKSIZ był Ryszard Oczachowski, a od września 2011 r. Józef Ratajczak.

Powiat nie posiadał pisemnych strategii rozwoju (wieloletnich planów, koncepcji, polityki oświatowej) uwzględniających potrzeby oświatowe dotyczące kształcenia zawodowego. Jednocześnie nie sporządzano analiz pod kątem ustalenia, czy profile kształcenia w szkołach były zgodne z oczekiwaniami pracodawców, w szczególności czy szkoły prowadzone przez ten organ kształcą w zawodach nadwyżkowych i/lub deficytowych. Brak strategii oświaty był m.in. powodem odstąpienia w 2012 r. od przeprowadzenia planowanego audytu, którego celem miało być dokonanie oceny efektywności zatrudnienia nauczycieli w placówkach edukacyjnych i oświatowych Powiatu w oparciu o strategię rozwoju oświaty w Powiecie. Audytor wewnętrzny podał, że w okresie co najmniej trzech kolejnych lat zwracał Wydziałowi EKSiZ uwagę, iż Powiat ma nieaktualną sieć szkół ponadgimnazjalnych i nie posiada koncepcji rozwoju szkolnictwa oraz analiz potrzeb kształcenia na poziomie zawodowym i ogólnokształcącym. Sygnalizował również niepokojący trend wzrostu liczby nauczycieli przy malejącej liczbie uczniów. Pomimo tych sygnałów Powiat nie podjął stosownych działań w celu opracowania koncepcji rozwoju szkolnictwa oraz analiz potrzeb kształcenia na poziomie zawodowym i ogólnokształcącym.

(dowód: akta kontroli, str. 249-255)

1.2. Wyniki egzaminów w szkołach

W 2012 r. egzaminy kwalifikacyjne przeprowadzano w dziewięciu technikach w 20 zawodach oraz w siedmiu ZSZ w 21 zawodach, a w 2015 r. egzaminy kwalifikacyjne w trzech ZSZ przeprowadzono w 11 zawodach oraz w dziewięciu technikach w 25 zawodach³⁵.

Analiza wyników egzaminów zawodowych, w dziesięciu zespołach szkół ponadgimnazjalnych, w których zdobywano zawód³⁶, wykazała m. innymi, że:

- W roku 2011/2012 z 910 uczniów przystępujących do egzaminu kwalifikacyjnego w szkołach uczących zawodu dyplom kwalifikacyjny otrzymało 566 uczniów (62,2%), w tym 393 w technikach (62,1%) i 173 w ZSZ (62,5%). W kolejnych latach (do 2015 r.) dyplom otrzymało odpowiednio: 69,7%, 65,5% i 63,3% uczniów.
- Procentowy udział uczniów przystępujących do egzaminu kwalifikacyjnego zwiększył się o 4,8 punktu procentowego (z 85,7% w 2012 r. do 90,5% w 2015 r.), przy czym w ZSZ zmniejszył się z 83,7% do 72,3%, a w technikach zwiększył się z 86,6% do 93,1%.

Udział uczniów zdających egzamin kwalifikacyjny, którzy otrzymali dyplom zawodowy zwiększył się z 62,2% w 2012 r. do 66,3% w 2015 r., w tym w technikach z 62,1% do 66,3%, a w ZSZ o 4,2 p.p. z 62,5% do 66,7%.

(dowód: akta kontroli, str. 102-154; 301-311)

Wydział EKSiZ sporządzał dla Zarządu i Rady Powiatu coroczne informacje o stanie realizacji zadań oświatowych szkół i placówek na terenie Powiatu Inowrocławskiego oraz o wynikach egzaminu potwierdzającego kwalifikacje

³⁵ Do nowo wprowadzonych zawodów należały m. in. technik: geodeta, mechanizacji rolnictwa, obsługi turystycznej, organizacji reklamy, pojazdów samochodowych, procesów drukowania, urządzeń i systemów energetyki odnawialnej, wędliniarz, rzeźnik – wędliniarz, technolog robót wykończeniowych.

³⁶ tj. ośmiu ZSP oraz CKU i Zespole Szkół im. M. Kotańskiego

zawodowe uczniów. W powyższych informacjach przedstawiano liczbę absolwentów zdających egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe w poszczególnych zawodach i wyniki egzaminów. W przedstawianych informacjach wyszczególniano szkoły z najwyższym wskaźnikiem zdanych egzaminów oraz stwierdzano, że zdawalność egzaminów zawodowych w większości techników wynosi ponad 50% i jest przybliżona lub przewyższa średnią wojewódzką.

(dowód: akta kontroli, str. 102 – 154; 161-168)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę na występującą w niektórych przypadkach niską zdawalność egzaminów zawodowych oraz niskie zainteresowanie uczniów kończących szkołę uzyskaniem zawodowego dyplomu kwalifikacyjnego, m.in. w:

- w 2012 r. w ZSP nr 3 w zawodzie technik elektryk - 8,3% (jeden na 12 zdających), przy średniej wojewódzkiej 17,6% i krajowej 30,1%; w ZSP w Kruszwicy w zawodzie technik handlowiec - 11,1% (dwóch z 18), przy średniej 55,0% w województwie i 59,3% w kraju;

- w 2013 r. w ZSP w Kobylnikach w zawodzie technik weterynarii - 25,0% (trzech z 12), przy średniej 70,0% w województwie i 78,0% w kraju; w ZSP nr 3 w zawodzie technik informatyk - 36,0% (dziewięciu z 25), przy średniej 55,7% w województwie i 57,0% w kraju;

- w 2014 r. w ZSP w Kościelcu w zawodzie technik rolnik - 11,1% (jeden z dziewięciu); w CKU w zawodzie kucharz – 7,1% (jeden z czternastu) przy średniej 62,6% w województwie i 44,5% w kraju;

- w 2015 r. w ZSP nr 5 w zawodzie technik architektury krajobrazu nikt nie zdał na siedemnastu przystępujących do egzaminu.

Ponadto w informacjach o stanie realizacji zadań oświatowych nie sporządzano analiz przyczyn znacznie niższej niż w województwie i na tle kraju zdawalności w wyżej wskazanych przypadkach, a ograniczono się jedynie do omawiania wyników egzaminów przez naczelnika Wydziału EKSiZ na spotkaniach z dyrektorami szkół bez wskazania działań mających na celu poprawę sytuacji.

(dowód: akta kontroli, str. 102-154; 301-311; 614-644)

1.3. Współpraca szkół z partnerami krajowymi i zagranicznymi

Opis stanu faktycznego

Dyrektorzy szkół, przy współpracy Wydziału EKSiZ, organizowali spotkania z pracodawcami. W listopadzie 2013 r. z inspiracji Wydziału i przy udziale Starosty, dyrektorzy ZSP zawarli porozumienia o współpracy z Uniwersytetem Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy oraz Wyższą Szkołą Zawodową we Włocławku³⁷. We wrześniu 2014 r. dyrektor ZSP nr 2 podpisał umowę partnerską z Wyższą Szkołą Gospodarki w Bydgoszczy (Wydział Zarządzania i Nauk Społecznych w Inowrocławiu). Organizowano spotkania, w których uczestniczyli pracodawcy oraz dyrektorzy szkół zawodowych. Odkonano również dwudniowe szkolenie grupy 20 nauczycieli dotyczące budowania wizerunku szkoły zawodowej w środowisku lokalnym z wykorzystaniem nowoczesnych technik przekazu informacji. Odkonano pokazy firm branżowych na terenie ZSP nr 5 promujące nowoczesne technologie, materiały, narzędzia i urządzenia, połączone

³⁷ ZSP nr 4 i ZSP nr 5.

z warsztatami oraz wycieczki dydaktyczne i szkolenia z zakresu energetyki odnawialnej.

(dowód: akta kontroli, str. 455-477, 582-609)

1.4. Monitorowanie losu absolwentów kończących szkoły kształcące w zawodach

Uwagi dotyczące badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że Starostwo nie podejmowało działań w zakresie monitorowania losu absolwentów kończących szkoły kształcące w zawodach, dotyczącej ich kariery zawodowej. Działań takich nie prowadził także PUP, który monitorował losy osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne. Wszystkie gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne z powiatu inowrocławskiego otrzymały opracowany przez PUP Program promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy Powiatu na lata 2014–2020. Dyrektor PUP poinformował, że uczestniczył wraz z 19 innymi powiatowymi urzędami pracy na terenie województwa w projekcie systemowym „Rynek pracy pod lupą” w okresie od stycznia 2011 do grudnia 2013 r.

(dowód: akta kontroli, str. 264-295, 610-613)

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli rozpoznanie przez Starostwo potrzeb rynku pracy oraz działania na rzecz dostosowania oferty kształcenia w szkołach do tych potrzeb były niewystarczające. Miało to związek z brakiem dokumentów o charakterze strategicznym, określających kierunki działania w zakresie dostosowania oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy. Nie prowadzono analizy pozwalającej określić, czy profile kształcenia w szkołach były zgodne z oczekiwaniami pracodawców. Nie śledzono też losów absolwentów szkół o profilu zawodowym, ograniczając się jedynie do monitorowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP. Wyniki rekrutacji wskazują na postępujący spadek zainteresowania szkołami kształcącymi w zawodach (o 46,8% w latach 2005-2015), a wyniki egzaminów oraz poziom przystępowalności i zdawalności egzaminów potwierdzających zdobycie kwalifikacji w zawodzie świadczą o wzroście jakości kształcenia. Podejmowano działania na rzecz współpracy szkół z partnerami kształcącymi na poziomie wyższym oraz przedsiębiorcami, w zakresie promocji nowoczesnych technologii, narzędzi i urządzeń.

2. Zapewnienie przez organy prowadzące odpowiednich warunków i infrastruktury do kształcenia w wybranych zawodach

2.1. Źródła i kwoty środków pozyskiwanych na szkoły kształcące w zawodach

Opis stanu faktycznego

W 2012 r. Powiat na zadania oświatowe otrzymał z budżetu państwa ogółem 66 529,3 tys. zł, w tym 66 515,3 tys. zł subwencji oświatowej ogólnej i 14,0 tys. zł dotacji³⁸ oraz 16,0 tys. zł środków z Unii Europejskiej³⁹ na realizację projektu Comenius.

³⁸ W tym 10,8 tys. zł na stypendia dla uczniów i 3,2 tys. zł na sfinansowanie prac komisji kwalifikacyjnych.
³⁹ Dalej „UE”.

Wpływy z budżetu państwa w 2013 r. były niższe i wyniosły 64 447,4 tys. zł, w tym 64 437,2 tys. zł stanowiła subwencja oświatowa i 10,2 tys. zł dotacja na stypendia dla uczniów.

W 2014 r. na zadania oświatowe budżet państwa przekazał 67 097,9 tys. zł, tj. o 568,7 tys. zł (0,85%) więcej niż w 2012 r. Subwencja oświatowa wyniosła 67 087,0 tys. zł, a dotacja na stypendia 10,9 tys. zł.

Minister Finansów na rok budżetowy 2015 zaplanował dla Powiatu środkami na zadania oświatowe ogółem w wysokości 59 408,3 tys. zł. Planowane środki subwencji ogólnej wynosiły 59 381,1 tys. zł, a dotacje wynosiły 36,8 tys. zł

Dotacje celowe w latach 2014 – 2015 wynosiły łącznie 47,7 tys. zł i przeznaczone zostały na zakup podręczników oraz stypendia dla uczniów. Środki z UE wynosiły 100,4 tys. zł w 2013 r., 1 247,5 tys. zł w 2014 r. i 158,5 tys. zł w 2015 r. (za 8 miesięcy). Na 31 sierpnia 2015 r. wpływy z budżetu na finansowanie wydatków na zadania oświatowe wyniosły ogółem 45 714,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli, str. 194-224; 324-398)

2.2. Planowanie i wydatkowanie środków finansowych na realizację zadań oświatowych

Wydatki oświatowe ogółem Powiatu wzrosły z 67 555,4 tys. zł w 2012 r. do 69 106,8 tys. zł w 2014 r. (o 2,3%). Plan na 2015 r. wynosił 64 683,5 tys. zł (na 31 sierpnia wydatkowano 43 478,5 tys. zł, tj. 67,2% kwoty planowanej).

Wydatki Powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie zwiększyły się z 58 674,9 tys. zł w 2012 r. do 58 927,3 tys. zł w 2014 r. (o 0,4%). Na 2015 r. zaplanowano 56 878,5 tys. zł, co stanowiło 96,9% wydatków z 2012 r.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń wzrosły z 49 419,4 tys. zł w 2012 r. do 50 268,2 tys. zł w 2014 r., tj. o 1,7%. Plan na 2015 r. zakładał zmniejszenie wypłat na wynagrodzenia o 6,2%, tj. do wysokości 47 164,0 tys. zł (wykonanie na 31 sierpnia – 69,5% planu). Wydatki na wynagrodzenia w stanowiły w badanym okresie odpowiednio: 75,4%, 75,9%, 75,7% i 75,4% wydatków bieżących Powiatu na oświatę.

Dotacje na oświatę ogółem zwiększyły się z 5 882,6 tys. zł w 2012 r. do 6 555,9 tys. zł w 2014 r. i stanowiły odpowiednio: 9,0%, 9,4%, 9,9% oraz 10,4% wydatków oświatowych ogółem w badanym okresie. Wydatki majątkowe na oświatę w dziale 801 – *Oświata i wychowanie* wynosiły od 677,3 tys. zł w 2012 r. do 489,8 tys. zł w 2014 r., tj. ulegały systematycznemu zmniejszeniu. Skarbnik Powiatu Anna Berendt podała, że przyczyną tego było zmniejszenie wydatków majątkowych Powiatu ogółem z 9 333,9 tys. zł w 2012 r. do planowanych 6 790,1 tys. zł na 2015 r.

(dowód: akta kontroli, str. 225-226; 312-314; 399-440)

W budżecie Starostwa wyodrębniano środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości wynikającej z zapisów art. 70a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela⁴⁰. Wydatki na doksztalcanie i doskonalenie

⁴⁰ Dz. U. z 2014, poz. 191 ze zm.

nauczycieli szkół zawodowych wynosiły w badanym okresie odpowiednio: w 2012 r. dla 15 nauczycieli 40,8 tys. zł, 25,2 tys. zł dla 14 nauczycieli w 2013 r., 39,2 tys. zł dla 18 nauczycieli w 2014 r. oraz 6,0 tys. zł dla 8 nauczycieli do 31 sierpnia 2015 r.

(dowód: akta kontroli, str.: 241-243)

Wydatki oświatowe ogółem na szkoły kształcące w zawodach⁴¹ zmniejszyły się z 37 023,3 tys. zł w 2012 r. do 36 665,0 tys. zł w roku 2014 (o 1%). Planowane na 2015 r. wydatki wyniosły 33 503,0 tys. zł. (na 31 sierpnia 2015 r. wydatkowano 23 133,5 tys. zł, tj. 69,1% kwoty planowanej). Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń zmniejszyły się z 27 850,7 tys. zł w 2012 r. do 27 286,3 tys. zł w 2014 r., tj. o 2,0%. Wydatki na wynagrodzenia w stanowiły odpowiednio w badanym okresie: 75,4%, 74,8%, 74,7% i 73,4% wydatków bieżących Powiatu na szkoły kształcące w zawodach. Dotacje na szkoły kształcące w zawodach zwiększyły się z 3 955,3 tys. zł w 2012 r. do 4 517,1 tys. zł w 2014 r. i stanowiły odpowiednio: 10,7%, 11,6%, 12,4% i 13,7% wydatków bieżących. Dotacje podmiotowe w całości przeznaczone były dla szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych. Wydatki majątkowe na szkoły kształcące w zawodach wynosiły od 94,1 tys. zł w 2012 r. do 115,9 tys. zł w 2014 r.

(dowód: akta kontroli, str. 229-230)

2.3. Jednostkowy koszt kształcenia ucznia w szkołach kształcenia ogólnego i szkołach kształcących w zawodach

W analizowanym okresie Powiat nie prowadził analiz kosztów kształcenia jednego ucznia, w tym z podziałem na poszczególne zawody. Skarbnik wyjaśniła, że nie prowadzono takiej analizy, a prowadzony system rachunkowości nie pozwala na wyliczenie kosztów na jednego ucznia pod kątem kształcenia w poszczególnych zawodach. Jednocześnie w szkołach zawodowych występują oddziały wielozawodowe, co utrudniałoby takie wyliczenie.

Średni jednostkowy koszt nauki ucznia w szkołach publicznych kształcenia ogólnego (LO i LO-profilowane)⁴² na terenie Powiatu w latach szkolnych 2011/2012 – 2014/2015 wynosił odpowiednio: 4670 zł, 5209 zł, 5 256 zł i 4917 zł (wzrost o 5,3%). W tym samym okresie średni jednostkowy koszt kształcenia ucznia w ośmiu ZSP kształcących w zawodach wynosił odpowiednio: 7 089 zł, 7 735 zł, 8 332 zł i 8 757 zł (wzrost o 23,5%), a w szkołach specjalnych zawodowych wynosił odpowiednio: 19 021 zł, 20 877 zł, 25 225 zł i 29 254 zł (wzrost o 53,8%).

(dowód: akta kontroli, str. 155-156; 231 – 238; 313-314).

2.4. Wydatki majątkowe i inwestycyjne przeznaczone na szkolnictwo ponadgimnazjalne, w tym kształcenie zawodowe

Wydatki majątkowe na oświatę w dziale 801 – Oświata i wychowanie uległy zmniejszeniu tj. z 677,3 tys. zł w 2012 r. do 489,8 tys. zł w 2014 r. Wydatki majątkowe w szkołach zawodowych w tym okresie zwiększyły się z 27,1 tys. zł w 2012 r. do 115,9 tys. zł w 2014 r. Szkoły zawodowe w tym okresie dokonywały zakupów głównie komputerów, oprogramowania do ćwiczeń, plansz tematycznych,

⁴¹ Do szkół kształcących w zawodach należą: Licea profilowane (rozdział 80123), szkoły zawodowe (rozdział 80130), szkoły zawodowe specjalne (rozdział 80134), CKU i CKP (rozdział 80140)

⁴² Liczonych jako średni koszt kształcenia w siedmiu LO

projektorów, pomocy do pracowni informatycznych, wyposażenia na egzamin maturalny, drobnych narzędzi i sprzętu do pracowni tematycznych. Skarbnik Powiatu podała, że wydatki w dziale 801 zmniejszały się z uwagi na mniejsze wydatki majątkowe Powiatu ogółem.

(dowód: akta kontroli, str. 313-315; 478-479; 517-519);

2.5. Uwzględnianie przez Starostwo potrzeb związanych z poprawą warunków lokalowych oraz stanu bezpieczeństwa w szkołach kształcących w zawodach

Dyrektorzy ZSP dokonywali, zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁴³, kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki oraz określali kierunki ich poprawy. Z ustaleń kontroli sporządzano protokół, którego kopii nie przekazywano organowi prowadzącemu. W Starostwie do czasu rozpoczęcia kontroli kopii tych protokołów nie było i na potrzeby niniejszej kontroli zostały one do Wydziału dostarczone. W Wydziale EKSiZ znajdowały się natomiast kserokopie protokołów z kontroli przeprowadzanych przez Państwową Inspekcję Pracy, Państwową Inspekcję Sanitarną, Państwową Straż Pożarną. Organy te wydawały zalecenia, z których większość została wykonana⁴⁴. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono w szkołach zawodowych zagrożenia bezpiecznych warunków nauki.

(dowód: akta kontroli, str. 316-323; 441-454)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Starosta nie egzekwował od dyrektorów szkół, dla których był organem prowadzącym, obowiązku przekazania kopii protokołu kontroli dotyczącej zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wynikającego z § 3 ust. 2 rozporządzenia z dnia 31 grudnia 2002 r.

Naczelnik WEKSiZ wyjaśnił, że podjął działania w celu wyegzekwowania od dyrektorów wyżej wskazanych kopii protokołów kontroli.

(dowód: akta kontroli, str. 645-647);

2.6. Zakres doposażenia szkół kształcących w zawodach w pomoce dydaktyczne

Dyrektorzy szkół uczących w zawodach corocznie przesyłali do Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego informacje do analizy opisowej i projektu budżetu na kolejny rok w których przedstawiano potrzeby związane z zakupem pomocy dydaktycznych i doposażenia pracowni takie jak: komputery, projektory, tablice i sprzęt multimedialny, testery kabli, luksomierze, podnośniki samochodowe, wyważarka samochodowa. Szkoły składały zapotrzebowania na sprzęt i pomoce dydaktyczne, jednak z reguły ich realizacja była mniejsza niż zapotrzebowanie.

⁴³ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm., dalej „rozporządzenie z dnia 31 grudnia 2002 r.”.

⁴⁴ W szczególności nie wykonano zaleceń zewnętrznych organów kontroli w zakresie bezpieczeństwa w ZS im. M. Kocińskiego - nie dokonano wymiany wykładzin podłogowych w 3 salach lekcyjnych (2012/2013), nie dokonano malowania 6 sal (2013/2014), nie utwardzono kostka brukową terenu przy szkole.

Łącznie w kontrolowanym okresie zapotrzebowanie było wyższe o 311,0 tys. zł niż przekazane środki. Skarbnik Powiatu podała, że środki na te wydatki były zmniejszone w związku z ograniczaniem wydatków ogółem przez Powiat.

(dowód: akta kontroli, str. 314; 480-516; 520-521);

2.7. Wysokość i struktura wydatków przeznaczonych przez Powiat na zadania związane ze szkolnictwem ponadgimnazjalnym, w szczególności z kształceniem w zawodach

Wydatki na szkoły kształcące w zawodach zmniejszyły się z 37 023, 3 tys. zł w 2012 r. do 36 655,0 tys. zł w 2014 r. (o 1,0%). Wydatki na szkoły kształcące w zawodach stanowiły 79,5% wydatków oświatowych Powiatu w 2012 r. i 2014 r. i do 79,2% w 2013 r. oraz 79,0% za osiem miesięcy 2015 r.

W 2012 r. wydatki na szkolnictwo zawodowe wyniosły 29 425,1 tys. zł, tj. 43,6% wydatków oświatowych ogółem i zmniejszyły się do 29 158,4 tys. zł w 2014 r., tj. do 42,2%. Wydatki na wynagrodzenia ogółem w szkołach kształcących w zawodach zmniejszyły z 27 850,7 tys. zł do 27 286,3 tys. zł, tj. o 564,3 zł (2,0%), a szkołach zawodowych o 639,1 tys. zł (z 21 345,4 tys. zł do 20 706,3 tys. zł, tj., o 3,0%).

(dowód: akta kontroli, str. 225-230; 522-525)

2.8. Zatrudnienie w szkołach kształcących w zawodach

Zatrudnienie nauczycieli w szkołach dla których Powiat był organem prowadzącym w latach 2005, 2012 i 2015⁴⁵ przedstawiało się następująco:

- w 2015 r. zatrudnienie wynosiło 1025 nauczycieli, wobec 1168 w 2012 r. i 798 w 2005 r.,
- ogólna liczba etatów nauczycieli zatrudnionych przez Powiat zwiększyła się z 738,3 w 2005 r. do 785,1 w 2012 r. (6,3%), a w 2015 r. zmniejszyła się do poziomu 715,6 etatów, tj. o 3,1%,
- w szkołach uczących zawodu systematycznie wzrastał odsetek nauczycieli o najwyższym stopniu awansu zawodowego. W 2005 r. wśród nauczycieli uczących przedmiotów zawodowych nauczycieli dyplomowanych było 23,2% i mianowanych 64,5%, w 2012 r. odsetek ten wynosił odpowiednio 53,1% dyplomowanych i 25,1% mianowanych, a w 2015 r. 61,2% i 22,9%,
- liczba uczniów rozpoczynających naukę w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Powiat, zmniejszyła się z 8 480 uczniów w 2005 r. do 6 578 w 2012 r. (o 22,4%) i do 5 263 w 2015 r. (tj. o 37,9% - 3 217 uczniów),
- Powiat w szkołach uczących zawodu w 2015 r. zatrudniał 157 nauczycieli uczących przedmiotów zawodowych, wobec 207 w 2012 r. i 203 w 2005 r., tj. odpowiednio mniej o 24,1% i o 22,7% (tj. o 50 i o 46 nauczycieli),
- ogólna liczba etatów nauczycieli uczących przedmiotów zawodowych zmniejszyła się z 174,4 w 2005 r. do 170,3 w 2012 r. (o 2,4%), w 2015 r. zmniejszyła się do 137,5 etatów, tj. o 21,2%,

---

⁴⁵ Stan na 1 września

- liczba nauczycieli uczących praktycznie przedmioty zawodowe zmniejszyła się z 76 nauczycieli zawodu (61,2 etaty) w 2005 r. do 60 nauczycieli zawodu (47,6 etatów) w 2012 r., tj. odpowiednio o 21,0% i o 22,3% oraz do 52 nauczycieli zawodu w 2015 r., tj. odpowiednio o 31,6% (24 nauczycieli) i o 21,3% (13,0 etatów),

- liczba uczniów rozpoczynających naukę w szkołach uczących zawodu, dla których organem prowadzącym jest Powiat, zmniejszyła się z 5 901 uczniów w 2005 r. do 4 422 w 2012 r., tj. o 25,0% (o 1 479 uczniów),

- rozpoczynających naukę w szkołach zawodowych w 2015 r. było 3 141 uczniów, co stanowiło 71,0% rozpoczynających naukę zawodu w 2012 r. (o 1 281 uczniów mniej), a w stosunku do zaczynających naukę w 2005 r. było o 2 760 uczniów mniej, tj. o 46,7%.

W szkołach kształcących w zawodach liczba etatów nauczycieli prowadzących teoretyczną naukę zawodu uległa zmniejszeniu o 33,4 etatu (27,2%), tj. z 122,7 etatu w 2012 r. do 89,3 etatów w 2015 r. Liczba nauczycieli uczących teoretycznych podstaw nauki zawodu uległa zmniejszeniu o 28,6%, (o 42 nauczycieli). Liczba etatów nauczycieli uczących praktycznie przedmiotów zawodowych w okresie tym zwiększyła się o 1,1 %, (z 47,6 do 48,1) etatu oraz zmniejszyła o 13,3% (z 60 do 52 nauczycieli).

(dowód: akta kontroli, str. 157-168)

2.9. Diagnozowanie potrzeb związanych z realizacją kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli uczących przedmiotów zawodowych

Z dofinansowania kształcenia w formie studiów podyplomowych, magisterskich i kursów kwalifikacyjnych skorzystało w 2012 r. 60 nauczycieli, 39 w 2013 r. i 38 w 2014 r. (rozpatrzono i zrealizowano wszystkie zgłoszone potrzeby i wnioski). Na dofinansowania kształcenia w formie studiów podyplomowych, magisterskich i kursów kwalifikacyjnych Powiat wydatkował dla nauczycieli kształcących w zawodach odpowiednio 40,8 tys. zł w 2012 r., 25,2 tys. zł w 2013 r. i 39,2 tys. zł w 2014 r.

Doskonaleniem zawodowym objęto w tym okresie 46 nauczycieli w roku szkolnym 2012/2013 (22,2% wszystkich nauczycieli), 33 w roku szkolnym 2013/2014 (16,8%) oraz 26 w roku szkolnym 2014/2015 (14,1%).

Wiek emerytalny w szkołach uczących zawodu w 2012 r. osiągnęło 26 nauczycieli, tj. 12,6%, a 8 z nich (3,9%) przeszło na emeryturę. Na 21 nauczycieli (10,7%), którzy osiągnęli wiek emerytalny w 2013 r. pięciu (2,6%) przeszło na emeryturę, a w 2014 r. na 20 w wieku emerytalnym (10,9%) dziesięciu nauczycieli (5,4%) przeszło na emeryturę. W 2015 r. uprawnienia emerytalne nabędzie 16 nauczycieli (10,2%) z czego do 30 września na emeryturę przeszło 6, tj. 3,8% nauczycieli uczących zawodu. Za okres od 1 stycznia 2012 r. do 30 września 2015 r. Powiat wypłacił 1 573,9 tys. zł odpraw. W okresie 2016 – 2018 dwudziestu dziewięciu z aktualnie zatrudnionych nauczycieli zawodu nabędzie uprawnienia emerytalne.

(dowód: akta kontroli, str. 158; 239-243)

2.10. Udział wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w wydatkach bieżących na szkolnictwo ponadgimnazjalne, z wyodrębnieniem szkół kształcących w zawodach

Wydatki na wynagrodzenia stanowiły, odpowiednio 75,4% (49 419,4 tys. zł) w 2012 r., 75,9% (50 195,8 tys. zł) w 2013 r., 75,7% (50 268,2 tys. zł) w 2014 r. 75,4% (32 788,0 tys. zł) w 2015 r. (za 8 miesięcy) wydatków bieżących Powiatu na oświatę. Udział wydatków na wynagrodzenia w wydatkach bieżących na szkoły kształcące w zawodach zmniejszał się z 75,4% w 2012 r. (27 850,7 tys. zł), 74,8% w 2013 r. (27 941,1 tys. zł) 74,7% w 2014 r. (27 286,3 tys. zł) do 73,4% za osiem miesięcy 2015 r. (16 984,7 tys. zł). Udział wydatków majątkowych w wydatkach oświatowych ulegał zmniejszeniu i wynosił od 1,03% w 2012 r. (677,3 tys. zł), 1,0% w 2013 r. (661,4 tys. zł) 0,74% w 2014 r. (489,8 tys. zł). Udział wydatków majątkowych w wydatkach bieżących na szkoły kształcące w zawodach uległ w tym okresie zwiększeniu z 0,07% w 2012 r. (27,1 tys. zł), 0,29% w 2013 r. (108,4 tys. zł) i do 0,32% w 2014 r. (115,9 tys. zł)

(dowód: akta kontroli, str. 157-160; 225-230d; 409-430)

2.11. Nadzór organu prowadzącego szkoły nad ich działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych

Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli Starostwa⁴⁶ prowadziło kontrole zgodnie z rocznym ramowym planem kontroli. Kontrolą prowadzoną przez Biuro Audytu objęte są jednostki organizacyjne Powiatu, w tym szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych, otrzymujące dotacje oświatowe z budżetu Powiatu. W latach 2012 – 2015 (do dnia 09 listopada 2015) skontrolowano wykorzystanie 242 dotacji udzielonych z budżetu Powiatu, ponadto skontrolowano w tym okresie wszystkie szkoły uczące zawodu m. in. w zakresie: kontroli zarządczej, SIO, wydatkowania środków publicznych, sprawozdawczości budżetowej, zamówień publicznych, uregulowań wewnętrznych, osobowy fundusz płac, naliczania i odprowadzania składek na ZUS, gospodarowania mieniem. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono między innymi nieprawidłowości w danych zgłaszanych do SIO (rozbieżna z dokumentacją szkolną liczba uczniów uczących się języka obcego i powtarzających klasę, nie zgłoszono trzech uczniów korzystających z indywidualnego nauczania⁴⁷).

(dowód: akta kontroli str. 526-581)

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Powiat podejmował działania w celu zapewnienia odpowiednich warunków i infrastruktury do kształcenia w wybranych zawodach. Plany finansowe Powiatu uwzględniały środki na modernizację i wyposażenie bazy lokalowej szkół kształcących w zawodach, choć ich wysokość nie w pełni zaspokajała zgłaszane przez szkoły potrzeby w tym zakresie. Szkoły spełniały wymagania wynikające z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, a dokumentacja z kontroli przeprowadzonych przez Biuro Audytu potwierdza sprawowanie nadzoru nad szkołami w zakresie spraw finansowych i administracyjnych.

⁴⁶ Dalej: „Biuro Audytu”.

⁴⁷ Udzielono instruktarzowi w tym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁸, wnosi o:

- 1/ przedłożenie Radzie Powiatu projektu uchwały zawierającego zaktualizowany plan sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych mających siedzibę na obszarze Powiatu;
- 2/ opracowanie koncepcji rozwoju szkolnictwa na terenie Powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa zawodowego.
- 3/ podjęcie działań na rzecz rozpoznania i dostosowania oferty kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.
- 4/ rozważenie wprowadzenia mechanizmu pozwalającego na monitorowanie losów absolwentów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, dnia 30... listopada 2015 r.

Kontroler/Kontrolerzy
Emil Wojak
gł. specjalista k.p.

Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Bydgoszczy

z up. Szymon Antkiewicz
Szymon Antkiewicz
p.o. Wicedyrektor

⁴⁸ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

OSO. NAm. G. 2015

Bydgoszcz, dnia 21.09.2015 r.
(miejscowość) (data)

LBY.410.016.01.2015

UPOWAŻNIENIE NR 96924

Na podstawie art. 30 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1096),

upoważniam

Pana/Pani* ~~.....~~ Wiesława Warzoche - doradcę ekonomicznego
(imię i nazwisko kontrolera) (stanowisko służbowe)

do przeprowadzenia kontroli:

Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu
ul. Prezydenta Franklina Roosevelta 36-38 88-100 Inowrocław
(nazwa i adres jednostki kontrolowanej)

Podstawa prawna podjęcia kontroli: art. 2 ust. 2 pkt. ..., art. 4 ust. ... ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli.

Numer i tytuł kontroli:

P/15/029 - System szkolnictwa zawodowego.

Zakres przedmiotowy kontroli:

1. Organizacja kształcenia w szkołach zawodowych w aspekcie jakości kształcenia i przygotowania do wykonywania ..... zawodu.....
2. Zapewnienie przez organy prowadzące odpowiednich warunków i infrastruktury do kształcenia w wybranych zawodach.....

* Niepotrzebne skreślić

Okres objęty kontrolą:

2012-2015 (do czasu zakończenia kontroli) oraz ewentualnie okresy wcześniejsze i późniejsze jeżeli będzie miał wpływ na kontrolowaną działalność. Dane statystyczne dotyczące uczniów, nauczycieli oraz szkół ponadgimnazjalnych w tym szkół kształcących w zawodach oraz profili kształcenia zostaną zebrane dla okresu 2005 - 2015

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Bydgoszczy
z up.

Olivia Bar
Olivia Bar
Wicedyrektor

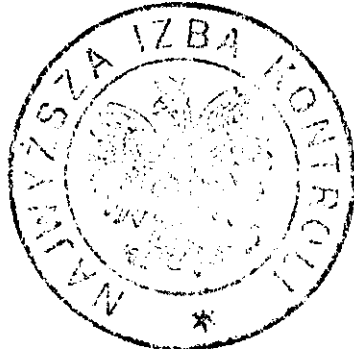
Upoważnienie niniejsze ważne jest za okazaniem legitymacji służbowej.

30 listopada 2015 r.

Ważność upoważnienia upływa z dniem .....

(data)

(pieczęć i podpis osoby
wydającej upoważnienie)

(okrągła pieczęć)

Ważność upoważnienia przedłuża się do dnia .....

(data)

(pieczęć i podpis osoby
przedłużającej upoważnienie)

OSO. 1114. 6. 2015

Bydgoszcz, dnia 24.08.2015 r.
(miejscowość) (data)

LBY.410.016.01.2015

UPOWAŻNIENIE NR 94731

Na podstawie art. 30 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82),

upoważniam

Pana/Panią* ..... Emilia Wojaka ..... Głównego specjalistę k.p.
(imię i nazwisko kontrolera) (stanowisko służbowe)

do przeprowadzenia kontroli:

Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu
ul. Prezydenta Franklina Roosevelta 36-38 88-100 Inowrocław
(nazwa i adres jednostki kontrolowanej)

Podstawa prawna podjęcia kontroli: art. 2 ust. 2 pkt. ...., art. ~~1~~ ust. .... * ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli.

Numer i tytuł kontroli: P/15/029 - System szkolnictwa zawodowego

Zakres przedmiotowy kontroli:

- 1) Organizacja kształcenia w szkołach zawodowych w aspekcie jakości kształcenia i przygotowania do wykonywania zawodu.
- 2) Zapewnienie przez organy prowadzące odpowiednich warunków i infrastruktury do kształcenia w wybranych zawodach.

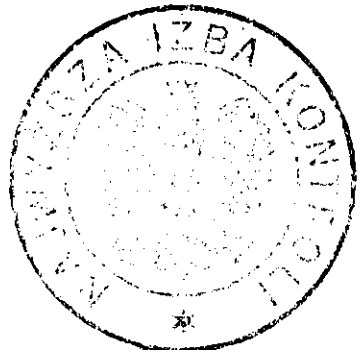
* Niepotrzebne skreślić

Okres objęty kontrolą:

Lata 2012 – 2015 (do czasu zakończenia kontroli) oraz ewentualnie okresy wcześniejsze i późniejsze, jeżeli
będzie miał wpływ na kontrolowaną działalność. Dane statystyczne dotyczące uczniów, nauczycieli oraz
szkół ponadgimnazjalnych w tym szkół kształcących w zawodach oraz profili kształcenia zostaną zebrane
dla okresu 2005-2015.

Upoważnienie niniejsze ważne jest za okazaniem legitymacji służbowej.

Ważność upoważnienia upływa z dniem ..... 30 listopada 2015 r.
(data)

(okrągła pieczęć)

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Bydgoszczy

Barbara Arkiewicz
Barbara Arkiewicz
(pieczęć i podpis osoby
wydającej upoważnienie)

Ważność upoważnienia przedłuża się do dnia .....
(data)

.....
(pieczęć i podpis osoby
przedłużającej upoważnienie)

STAROSTA INOWROCŁAWSKI
ul. Przejazdowa 60/61, 74-200 Inowrocław 36-38
88-100 INOWROCŁAW
8

Inowrocław, 16 października 2015 r.

OSO.1710.1.2015

Pan

Emil Wojak

gł. specjalista k.p.

Odpowiadając na pismo z 15 października 2015 r. (P/15/029_3E LBY-410.016.01.2015) informuję, że w okresie od uchwalenia w 2001 r. planu sieci szkół ponadgimnazjalnych w Powiecie Inowrocławskim następowała aktualizacja zachodzących zmian związanych z likwidacją, utworzeniem lub przekazaniem danej szkoły czy placówki poprzez wywoływanie uchwał Rady Powiatu Inowrocławskiego. Zmiany następowały niezwłocznie po podjęciu aktu prawa miejscowego.

Na skutek niedopatrzenia nie wywołano uchwał zmieniających plan sieci szkół. Na najbliższej sesji radnym Powiatu Inowrocławskiego zostanie przedstawiony projekt uchwały w sprawie zaktualizowanej sieci szkół ponadgimnazjalnych w Powiecie Inowrocławskim.

Osobą odpowiedzialną za przygotowywanie aktualizacji obowiązującego planu sieci szkół ponadgimnazjalnych w Powiecie Inowrocławskim do roku 2011 był Pan Ryszard Oczachowski - Naczelnik Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu. Od września 2011 r. funkcję Naczelnika Wydziału pełni Pan Józef Ratajczak.

STAROSTA
Ryszard Oczachowski

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

P/15/029_3E

Inowrocław 15.10.2015 r.

LBY-410.016.01.2015

Pan Starostwa

Tadeusz Majewski

Na podstawie art. 40 ustawy¹ z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82) w związku z prowadzoną kontrolą w Starostwie Inowrocławskim, proszę o udzielenie w terminie do 20 października br. pisemnych wyjaśnień w następującej sprawie dotyczącej szkolnictwa zawodowego:

1. Dlaczego Powiat posiada obowiązujący plan sieci szkół publicznych ponadgimnazjalnych z 2001 r., który nie został on do dzisiaj zmieniony, mimo że nie odpowiada on stanowi faktycznemu?
2. Kto jest odpowiedzialny za niesporządzenie aktualnie obowiązującego planu sieci szkół ponadpodstawowych mających siedzibę na obszarze Powiatu Inowrocławskiego?

Wyjaśnienia, wraz z ewentualnymi dokumentami potwierdzającymi ich treść, proszę przekazać na ręce kontrolera oraz na adres e-mail: emil.wojak@nik.gov.pl. Warunkiem przyjęcia pisemnych wyjaśnień jest wskazanie osoby składającej wyjaśnienia, podanie zajmowanego stanowiska oraz podpis (art. 40 ust. 5 ustawy o NIK).

Emil Wojak
gl. specjalista k.p.

¹ Art. 40. 1. Kontroler może żądać od osób, które wykonują lub wykonywały pracę w jednostce kontrolowanej na podstawie stosunku pracy lub innej umowy, udzielenia mu, w terminie przez niego wyznaczonym, ustnych lub pisemnych wyjaśnień w sprawach dotyczących przedmiotu kontroli.

2. Odmowa udzielenia wyjaśnień może nastąpić jedynie w przypadkach, gdy wyjaśnienia mają dotyczyć:

1) informacji objętych tajemnicą ustawowo chronioną inną niż tajemnica służbowa, do których dostęp Najwyższej Izby Kontroli został wyłączonej albo nie zostały spełnione warunki do przekazania informacji, do których dostęp Najwyższej Izbie Kontroli został ograniczony,

2) faktów i okoliczności, których ujawnienie mogłoby narazić na odpowiedzialność karną lub majątkową wezwanego do złożenia wyjaśnień, a także jego małżonka albo osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia bądź osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

3. Prawo odmowy udzielenia wyjaśnień w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, trwa mimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

4. Udzielający wyjaśnień może uchylić się od odpowiedzi na pytania, jeżeli zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 2.